

Zbyněk Pražák, Josef Fiala, Jiří Handlar a kol.:

Závazky z právních jednání podle občanského zákoníku Leges, Praha 2017, 120 stran, 250 Kč

Publikace *Závazky z právních jednání podle občanského zákoníku* z nakladatelství Leges je rozsáhlým komentářem, který na více než 1 600 stranách obsahuje výklad ust. § 1721-2893 o. z., tedy – s výjimkou závazků z deliktů a z jiných právních důvodů (hlava III a IV o. z.) – se plně věnuje části čtvrté o. z. (relativní majetková práva).

Publikace obsahuje text zákona podle jednotlivých ustanovení a k tomu se vztahující vlastní výklad, včetně bližšího rozboru příslušného ustanovení, což je těžištěm celého díla; jednotlivá ustanovení jsou samostatně – někdy více, někdy méně podrobně – komentována, v mnoha případech je uveden odkaz na relevantní literaturu a judikaturu, byť občas odkaz uvádí pouze označení příslušného rozhodnutí bez citace právní věty. Systematické a přehledné uspořádání tohoto díla umožňuje spolehlivou orientaci v problematice závazkových právních vztahů podle nové právní úpravy. U některých ustanovení jak v obecné, tak i ve zvláštní části je třeba ocenit odkaz na související předpisy či ustanovení a též poznámku, zda se lze či nelze od konkrétního ustanovení odchýlit.

Publikace je zpracována k právnímu stavu k 1. 4. 2017, obsahuje tedy i novelu č. 460/2016 Sb., účinnou od 28. 2. 2017.

Autoři reagují na změny, které v obligačním právu přinesl nový občanský zákoník č. 89/2012 Sb. I když řadu základních institutů závazkového práva znal i předchozí občanský zákoník (č. 40/1964 Sb.) a ostatně i dřívější zákoníky (obecný zákoník občanský z r. 1811, občanský zákoník č. 141/1950 Sb.), v současné společnosti tržního hospodářství v souvislosti s rekodifikací soukromého práva doznala právní úprava závazkového práva řadu změn. Tato problematika nabývá v dnešní době stále většího významu, a to jak s ohledem na obecný dosah právní úpravy závazkového práva do života každého z nás, tak i z důvodu, že nyní dopadá i na vztahy obchodněprávní, takže právní úprava se plně uplatní i ve vztahu mezi podnikateli. V některých směrech nová úprava znamená přehodnocení dosavadních závěrů právní teorie a praxe a též nutnost vypořádat se s použitelností dosavadní judikatury.

Komentář je dílem rozsáhlého autorského kolektivu právníků různých profesí; zkušených advokátů, soudců a jejich asistentů, právníků vyučujících na právnických fakultách i pracovníků v legislativě, kteří při zpracování problematiky jednotlivých ustanovení vycházeli z literatury a judikatury dosud publikované a ze svých praktických zkušeností s nynější i s předchozí právní úpravou.

První část komentáře se týká obecných ustanovení o závazcích (hlava I o. z.) a je velmi zevrubně zpracována; podává též výklad teoretického základu některých pojmů, jako je např. závazkový právní poměr, jeho obsah, vznik, změna a zánik. Z právních důvodů vzniku závazků se výklad věnuje především základnímu institutu, jakým je smlouva, dále jejímu obsahu, formě, různým způsobům jejího uzavření a jejím účinkům.

Druhá část je věnována závazkům z právních jednání (hlava II o. z.), jak ostatně vystihuje název publikace. Obsahuje výklad jednotlivých občanskoprávních smluv – od darování

a koupě až po veřejný příslib a slib odškodnění, včetně obsahu jednotlivých smluvních typů a případně i náležitostí právních jednání. S ohledem na rekonstrukci soukromého práva tak výklad nově vystihuje tradiční základní instituty a zároveň vysvětluje instituty zcela nově do občanského zákoníku zařazené, jako je např. pacht, výprosa, licence, výměnek atd.

Komentář se tak snaží podat komplexní výklad umožňující základní orientaci v široké oblasti závazkových právních poměrů, které představují významnou a podstatnou agendu našeho soukromého práva. Výklad některých ustanovení, zejména v obecné části, zmiňuje též určitá teoretická východiska a vymezuje zásadní principy ovládající soukromé právo. Nejedná se však o vědecké ani vyčerpávajícím způsobem zpracované dílo, nýbrž o odbornou publikaci, jež poskytuje základní informaci o významu jednotlivých ustanovení zákona, vysvětluje jejich smysl a způsobem, jež vystihuje jejich podstatu, popisuje jednotlivé instituty závazkového práva. Vzhledem k rozsahu díla nelze ani očekávat úvahy zabíhající do podrobností či řešení složitých právních otázek. Jak je ostatně v úvodu publikace výslovně uvedeno, cílem autorů nebylo teoretizovat, ale jednotlivá ustanovení, týkající se úpravy závazků, vyložit z hlediska jejich praktického dopadu do občanskoprávních vztahů.

Jsem přesvědčena, že čtenáři se dostává praktická příručka, která bude zdrojem informací nejen pro profesionály v jejich každodenní právní praxi, ale i pro studenty a pro laickou veřejnost, neboť srozumitelně podává vysvětlení jednotlivých institutů obligačního práva, a je tak vhodnou pomůckou pro každého, kdo se blíže zajímá o tuto problematiku.

JUDr. MARTA ŠKÁROVÁ, soudkyně Nejvyššího soudu